

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

THE DEVELOPMENT OF LEARNING RESOURCES AT BANKAMCHAROENRATBUMRUNG SCHOOL
UNDER THE OFFICE OF SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

อภิสิทธิ์ กิ่งนาคนม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวัชชัย โพไพหล**

ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ติดตามผลของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) ซึ่งดำเนินการ 2 วนรอบ กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้วิจัย 1 คน และครูผู้สอน 7 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมครู แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า

1.1 ด้านสภาพ พบว่า โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์

ห้องพยาบาล และแหล่งเรียนรู้การเกษตร เป็นต้น การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่ มีสภาพไม่น่าเรียน ขาดสื่ออุปกรณ์ และมีสภาพไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1.2 ด้านปัญหา พบว่า การบริหารและการจัดการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ครูที่รับผิดชอบมีภาระการสอนมาก จึงไม่มีเวลาดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่งอย่างเต็มที่ ขาดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจในการเข้าไปใช้แหล่งเรียนรู้ และขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูและนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้น้อย

2. แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

บ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศ ติดตาม ซึ่งการนิเทศ ติดตามในวงรอบที่ 1 เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ ส่วนในวงรอบที่ 2 เป็นแบบให้คำชี้แนะ

คำสำคัญ : การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปลวกธาตุโสภานวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. ผลการติดตามการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน บ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า

3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทราบแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และครูทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น

3.2 การดำเนินด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนโดยปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ ระบบดูแล และสภาพแวดล้อมแต่ละแห่งให้ดีขึ้น จากการประเมินของคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ให้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีสถิติในการเข้ามาใช้บริการแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นทุกแหล่งเรียนรู้เช่นกัน

ABSTRACT

The purposes of this study were: to investigate the current states and problems of school learning resource, to establish guidelines in developing learning resources to facilitate in schools conducive to learning in school, and to tracking development of learning resource to facilitate learning process at Bankamcharoenratbumrung School under the Office of Sakon Nakon Primary Educational Service Area 2. Using a participatory action research with 4 phases : planning, action, observation and reflection. The target group consisted of the researcher, 8 coresearchers and 74 respondents. The instrument used in the research were save teacher conference, save the observation, questionnaire, interview, project to improve learning in schools, and satisfaction on the development of learning resources by the researchers. Statistics employed were percentage, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows:

1. The current states and problems regarding school learning resource at Learning Resource at Bankamcharoenratbumrung School under the Office of Sakon Nakon Primary Educational Service Area 2 could be concluded that:

1.1 On states: The school has a learning center including a library, computer rooms, hospitals and agricultural resources and the environment etc. The school environments and resources are not appropriate. Lack of who take care, conditions are not likely to, lack of media, and conditions are not conducive to learning.

1.2 On problems: Administration and management of resources is inefficient. Due to insufficient budget Teachers are responsible for teaching load much. There is no charge for each of the learning resources fully. Lack of activity is gaining interest in the use of learning resources. Lack of supervision and continuous monitoring. Enabling teachers and students to use fewer resources.

2. The establish guidelines in developing learning resources to facilitate in schools conducive to learning at Bankamcharoenratbumrung School under the Office of Sakon Nakon Primary Educational Service

Area 2, which consists of Healthcare. Workshop implementation of development resources and supervision of supervision in the first round is to provide advice. In the second round as guidance.

3. The track results development of learning resource to facilitate learning process at Bankamcharoenratbumrung School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2

3.1 Teachers have a better understanding about the development of learning resources increase. Know the development of learning in school. And all teachers can apply the knowledge gained to develop their own resources for better.

3.2 The implementation of development resources that are developing resources in schools. By modifying the management and care of the environment for the better. Based on the assessment of the overall supervision at a high level. And users are satisfied with the level and statistics. To use the service learning more and more every place of learning as well.

Keywords : Development of Learning Resource.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) กล่าวถึง มาตรา 24 ได้บัญญัติแนวทางดำเนินการของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนโดยระบุว่า “การจัดกระบวนการเรียนรู้” ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและในมาตรา 25 “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ” ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์ การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยมีผู้บริหาร และครูร่วมกันกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดหา จัดสร้างพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ และการใช้แหล่งเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการปฏิบัติจริงในสภาพแวดล้อมจริง ฝึกทักษะในการคิดการสังเกต การทำงาน เป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ของตน และเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และเจตคติที่ดีต่อสิ่งรอบตัว มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อสังคม รักและผูกพันกับท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว (ณรงค์ศรี ราชมณี, 2553 : 3)

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน 121 คน และครูจำนวน 8 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน มีแหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล แหล่งเรียนรู้การเกษตรซึ่งถือว่าเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างหลากหลาย แต่การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ขาดการดูแล เอาใจใส่ จากครูผู้สอน มีสภาพไม่น่าเรียน ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ขาดสื่ออุปกรณ์ และระบบการบริหารจัดการ ควบคุมดูแลชั้นเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่ดี ทำให้แหล่งเรียนรู้ส่วนมากมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ (ครรชิต ราชหาด, สัมภาษณ์ : 2556) ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจที่พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้มีบรรยากาศที่ดีสะอาด สะดวก ปลอดภัย มีระบบการบริหารจัดการควบคุมดูแลห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่ดีอันจะส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อติดตามผลของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ สรุปเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน บ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participated Action Research : PAR) มาใช้เป็นกระบวนการศึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้บุคลากรทั้งหมดที่มีส่วนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 73 คน

3. วิทยากรผู้ให้ความรู้ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยได้จำแนกการใช้เครื่องมือตามลักษณะของการดำเนินงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวางแผน ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมครู เพื่อปรึกษาหารือหรือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อหารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.1.2 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมในการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูและนักเรียน

1.1.3 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามให้ผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพ

ปัญหาในการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนในการพัฒนา ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.1.4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีทั้งหมด 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาและ 2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาและปรับปรุงห้องที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้การเกษตรของโรงเรียน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและใช้ในการสะท้อนผล

1.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียนในการพัฒนาและใช้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในช่วงเวลาที่ดำเนินการวิจัย

1.3.2 แบบสอบถามระดับการพัฒนาโครงการ จัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ร่วมกันสร้างขึ้นใช้เวลาดำเนินการปีการศึกษา 2557 ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม 2557 เป็นระยะเวลา 8 เดือน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการประชุม แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ การสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบบประเมินผลโครงการ แบบสอบถามผลการพัฒนา ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกิจกรรมพัฒนา ดังนี้

1. การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ สสำรวจสภาพและปัญหาการส่งเสริมความตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ นำมาประยุกต์ใช้ สังเกตพฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างครูและนักเรียนโดยใช้แบบสังเกต สัมภาษณ์สภาพและปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สอบถามสภาพและปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2. ประชุมสรุปผล หาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา กำหนดรูปแบบและกิจกรรมในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพความต้องการของครูและนักเรียนโดยใช้แบบบันทึกการประชุม
3. ดำเนินกิจกรรมพัฒนาตามแผนการดำเนินงาน ในระหว่างการดำเนินการใช้แบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมการพัฒนา
4. ใช้แบบสอบถามระดับการพัฒนาและความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในข้อข่ายเรื่องที่ต้องการศึกษา คือ ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า
 - 1.1 ด้านสภาพ พบว่า โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล และแหล่งเรียนรู้การเกษตร เป็นต้น การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่ มีสภาพไม่น่าเรียน ขาดสื่ออุปกรณ์ และมีสภาพไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
 - 1.2 ด้านปัญหา พบว่า การบริหารและการจัดการใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ครูที่รับผิดชอบมีภาระการสอนมาก จึงไม่มีเวลาดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่งอย่างเต็มที่ ขาดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจในการเข้าไปใช้แหล่งเรียนรู้ และขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูและนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้น้อย
2. แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศ ติดตาม ซึ่งการนิเทศ ติดตามในวงรอบที่ 1 เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ ส่วนในวงรอบที่ 2 เป็นแบบให้คำชี้แนะ
3. ผลการติดตามการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า
 - 3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทราบแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และครูทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น
 - 3.2 การดำเนินด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนโดยปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ ระบบดูแล และสภาพแวดล้อมแต่ละแห่งให้ดีขึ้น จากการประเมินของคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีสถิติในการเข้ามาใช้บริการแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นทุกแหล่งเรียนรู้เช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยและสรุปผลการวิจัยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน บ้านคำเจริญราษฎร์ บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน บ้านคำเจริญราษฎร์ บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีดังนี้ พบว่า

1.1 สภาพ มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล และแหล่งเรียนรู้การเกษตร เป็นต้น และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่ จากครูผู้สอน มีสภาพไม่น่าเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ขาดสื่ออุปกรณ์ ขาดระบบการบริหารจัดการ และควบคุมดูแลแหล่งเรียนรู้ที่ดีทำให้สภาพแหล่งเรียนรู้ส่วนมากมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก มีความตระหนักในระบบการบริหารจัดการและควบคุมดูแลแหล่งเรียนรู้ที่น้อย ทำให้สภาพแหล่งเรียนรู้ส่วนมากมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ไม่เหมาะสม ขาดสื่ออุปกรณ์ ขาดการดูแลเอาใจใส่ จากครูผู้สอน มีสภาพไม่น่าเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ผลการวิจัยของณรงค์ศรี ราชมณี (2553 : 114-118) ได้วิจัย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจวนก่อนการพัฒนาทางด้านกายภาพมีแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1.2 ปัญหา การบริหารและการจัดการใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ครูที่รับผิดชอบมีภาระการสอนมาก จึงไม่มีเวลาดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่งอย่างเต็มที่ ขาดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจในการเข้าไปใช้แหล่งเรียนรู้ และขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูและนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้น้อย ส่งผลให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้แบบไม่เต็มศักยภาพ และใช้ประโยชน์ ไม่ตรงตามความต้องการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารและการจัดการใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดประสิทธิภาพ งบประมาณไม่เพียงพอ ครูที่รับผิดชอบมีภาระการสอนมาก ขาด การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสพ ศุภวิริยะ (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัญหาพบว่าครูผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้และทักษะในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบยังไม่ได้รับการอบรมให้มีความรู้และทักษะเพื่อนำมาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบดำเนินการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนไม่สม่ำเสมอโรงเรียนดำเนินการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ไม่สม่ำเสมอและโรงเรียนไม่มีการนิเทศภายในเพื่อนำมาปรับปรุงส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์ บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ทำการพัฒนาโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการจากการสังเกตและสอบถาม พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุม มีความสนใจในการรับฟังบรรยาย เรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการร่วมอภิปราย พูดคุยซักถามวิทยากรระหว่างประชุม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มากขึ้นและได้แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่จะดำเนินการพัฒนาทั้ง 4 จุด ได้แก่

ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล และแหล่งเรียนรู้การเกษตร ทั้งนี้เนื่องมาจาก บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแนวทางในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศพร ลิทธิธินชัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอ้อมเหมาประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางและการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประกอบด้วยผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ การการศึกษาดูงานและการประชุมวางแผนปฏิบัติการพัฒนานำมาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2.2 การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้ทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ คือ การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในแต่ละจุดให้มีความสะอาด ปลอดภัย มีสีสันทสวยงาม และขอนแก่นจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และพัฒนาระบบการบริหารจัดการและระบบการบริการให้ดีขึ้น ทำให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ครูและนักเรียนมาใช้บริการ แหล่งเรียนรู้มากขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทศพร ลิทธิธินชัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอ้อมเหมาประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางและการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประกอบด้วยผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการการศึกษาดูงานและการประชุมวางแผนปฏิบัติการพัฒนานำมาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2.3 การนิเทศติดตาม ประกอบด้วย

การนิเทศ ติดตามในวงรอบที่ 1 เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นคือกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้ความสนใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และสามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ จึงทำให้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมีคุณภาพมากขึ้นการนิเทศ ติดตาม แบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 เป็นกิจกรรมการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหาพร้อมแนะนำแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอภิปราย เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัยให้การแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยลงมือปฏิบัติการจัดบริการงานประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นงศ์ศรี ราชมณี (2553 : 114-118) ได้วิจัยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อิงของโรงเรียนบ้านจาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า วิธีการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อิงโรงเรียนบ้านจามผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การศึกษาดูงาน การแสวงหาความร่วมมือ จากแหล่งเงินทุนภายนอก การสร้างทีมงานโดยให้มีกิจกรรมย่อยคือการให้ความรู้ การมอบหมายงานการนิเทศติดตาม เพื่อพัฒนาปรับปรุงผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสร้างทีมงานจัดทำจุดความรู้ทั้ง 4 ชุด การเรียนรู้ได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ โดยมีประเด็นที่ต้องพัฒนาได้แก่จุดขึ้นชมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องกำจัดหอยเชอร์รี่ก่อนปักดำและจุดปรับภูมิทัศน์กำจัดขยะต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องและสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับ การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาจนประสบผลสำเร็จ

3. ผลการติดตามผลของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อิงโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 2 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลจากการปฏิบัติในการสอบถาม การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทราบแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และครู ทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของตนเองรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำราญ พลยะเรศ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งประชาพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสนองตอบต่อการ จัดการเรียนรู้นั้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบๆ ตัว จึงได้ ดำเนินการพัฒนาโดยปรับปรุงพัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ให้ มีวัสดุครุภัณฑ์ประจำห้องเพียงพอต่อการเรียนรู้ จัดระบบควบคุมดูแลรักษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดทำ แหล่งเรียนรู้ 3 แห่ง คือ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการระดมสรรพกำลัง ในการดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามี ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการและการใช้แหล่งเรียนรู้ สามารถพัฒนาปรับปรุงห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทาง วิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีสภาพบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ การ เรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.2 ด้านการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลจากการประเมินผล การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในแต่ละ ห้องของผู้ร่วมวิจัย การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียนหลังจากการพัฒนาโดย การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีการดำเนินการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียนโดยปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ ระบบดูแล และสภาพแวดล้อมแต่ละแห่งให้ดีขึ้น จากการ ประเมินของคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมาก และมีสถิติในการเข้ามาใช้บริการแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นทุกแหล่งเรียนรู้เช่นกัน สรุปผลการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาการจัดการบริการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุงสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 พบว่า ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และด้านการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศ ติดตาม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุษบา ช่วยแสง (2553 : 77-79) ได้ศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนบ้านหนองอ้อยน้อย อำเภอนงนุช จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านหนองอ้อย น้อยที่ได้รับการพัฒนาคือ 1.1) สวนสมุนไพรในครัวเรือน 1 แปลงพื้นที่ 150 ตารางเมตรมีป้ายอธิบายชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์วงศ์ของพืช สรรพคุณทางยาการใช้ประโยชน์ในการประกอบอาหารและใช้เป็นยารักษาโรค 1.2) สวนหย่อมเรขาคณิตจำนวน 1 สวนพื้นที่ 90 ตารางเมตร ประกอบด้วย รูปเรขาคณิตทำเป็นสวนหินพื้นหินกรวด มีป้ายบอกชื่อและคุณสมบัติของรูปเรขาคณิตต่างๆ โรงเรียนร่มรื่นสวยงาม 2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียนบ้านหนองอ้อยน้อยของผู้ร่วมวิจัยโดยรวมพบว่าผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านร่วมกันสะท้อนผลมี ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้านส่วนด้านการร่วมกันสังเกตการณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน 3) ความพึงพอใจต่อการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านหนองอ้อยน้อยของผู้ร่วมวิจัยโดยรวมพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุดและด้านร่วมกันสะท้อนผลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุก ด้านส่วนด้านการร่วมกันสังเกตการณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อช่วยบุคลากรในการปฏิบัติงาน

1.2 ควรสร้างความตระหนักในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียนและผู้สนใจจะศึกษาความรู้ และควรดูแลรักษาแหล่งเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ ให้คงสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา

1.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน นอกจากการศึกษาเอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติ การนิเทศ ติดตามแล้ว ควรนำวิธีการอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน เป็นต้น

2.2 ควรมีการจัดทำวิจัยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือรูปแบบอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2544). หลักสูตรศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____.(2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ.(2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

องอาจ นัยพัฒน์.(2551). การออกแบบงานวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ : แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kemmis, S. and R. Mc Taggart.(1997). The Action Reserch Plannier. 3rd ed. Victori, Australia : Deaken University.